

Mesures per atendre la diversitat a l'ESO

Aquest document conté els apartats següents:

- A. Tractament global de la diversitat en el centre. Comissió d'atenció a la diversitat o òrgan equivalent
- B. Atenció a la diversitat dels alumnes a l'aula ordinària
 - B.1. Mesures de reforç dels aprenentatges
 - B.2. Mesures d'ampliació d'aprenentatges
- C. Programes de diversificació curricular
- D. Plans individualitzats
- E. Programes de diversificació curricular específics per a alumnes amb inadaptació al medi escolar i risc d'exclusió social (unitats d'escolarització compartida — UEC)
- F. Alumnes que simultaniegen l'ESO amb estudis de música o dansa
- G. Alumnes d'ESO amb dedicació significativa a la pràctica de l'esport
 - G.1. Centres educatius d'especial atenció a la pràctica esportiva
 - G.2. Alumnes amb dedicació significativa a l'esport en altres centres

L'atenció a les necessitats educatives de tots els alumnes ha de plantejar-se des de la perspectiva global del centre i des de la participació prioritària dels alumnes en entorns ordinaris, i ha de formar part de la seva planificació. Les mesures més específiques d'atenció a la diversitat poden ser organitzatives —intervenció de dos professors a l'aula, agrupaments flexibles, suport en petits grups o de manera individualitzada preferentment dins l'aula ordinària o atenció fora de l'aula, etc.—, però han d'incidir fonamentalment en les estratègies didàctiques i metodològiques i en el procés d'avaluació dels alumnes.

És fonamental fer un bon traspàs d'informació entre els centres de primària i els de secundària per tal de conèixer les característiques dels alumnes que s'incorporen a secundària. A partir d'aquestes dades i del seu seguiment caldrà dissenyar estratègies per atendre les necessitats identificades.

A. Tractament global de la diversitat en el centre. Comissió d'atenció a la diversitat o òrgan equivalent

A fi de planificar, promoure i fer el seguiment d'actuacions que es duguin a terme per atendre la diversitat de necessitats educatives dels alumnes, és útil constituir en cada centre la comissió d'atenció a la diversitat, o un òrgan equivalent, en què s'impliqui també l'equip directiu a través d'algun dels membres que el componen, així com els professors d'orientació educativa, professionals de l'USEE, altre professors i el/la professional de l'equip d'assessorament i orientació psicopedagògica.

La comissió d'atenció a la diversitat és l'àmbit adient per concretar criteris i prioritats per a l'atenció a la diversitat dels alumnes, organitzar, ajustar i fer el seguiment de l'aplicació dels recursos de què disposa el centre i de les mesures adoptades, fer el seguiment de l'evolució dels alumnes amb necessitats educatives especials i específiques, elaborar les propostes, si escauen, dels plans individualitzats i les altres funcions que en aquest àmbit li atribueixi el centre mateix.

La [Llei d'educació](#) estableix en el seu article 91 que entre els elements que ha de contenir el projecte educatiu del centre hi ha els procediments d'inclusió dels alumnes, a més de les altres actuacions que caracteritzen el centre, com les prioritats i els plantejaments educatius i l'aplicació dels criteris d'organització pedagògica.

El [Decret 143/2007](#), de 26 de juny, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria també preveu, en l'article 23.3, que cada centre ha d'establir els principis per a l'atenció a la diversitat dels alumnes.

B. Atenció a la diversitat dels alumnes a l'aula ordinària

Les primeres mesures d'atenció a la diversitat de necessitats dels alumnes a cada classe són el conjunt d'estratègies que han d'adoptar els professors de les diferents matèries per ajustar la programació a les necessitats de tots els alumnes del grup classe.

Els criteris d'avaluació s'han d'establir d'acord amb els objectius programats i l'objectiu d'assolir les competències bàsiques i s'han de diversificar els procediments i les activitats d'avaluació per facilitar l'avaluació contínua i regular el procés d'aprenentatge dels alumnes. Al mateix temps, cal potenciar l'autoavaluació i la coavaluació com a mesures de regulació de l'aprenentatge.

Les mesures d'atenció a la diversitat de necessitats dels alumnes que formen part del grup classe no es limiten al reforç i ampliació d'aprenentatges. Per exemple, el fet d'aplicar estratègies de treball cooperatiu i la intervenció de més d'un professor o professora a l'aula permeten una atenció més personalitzada als alumnes en general. Complementàriament a les estratègies que han d'adoptar els professors a l'aula per atendre les necessitats de tots els alumnes, els centres poden aplicar altres mesures organitzatives per atendre la diversitat a la part comuna del currículum, com ara agrupar els alumnes en les diferents matèries segons les diverses propostes didàctiques.

Tots els centres públics disposen d'un nombre d'hores de professorat assignades expressament per poder atendre la complexitat i diversitat dels alumnes, incloses les necessitats educatives especials dels alumnes amb discapacitat i dels alumnes amb problemes de conducta. L'escreix d'hores de professors que s'assignen a cada centre per atendre la complexitat que comporta la diversitat dels alumnes té com a finalitat facilitar atenció específica als alumnes que presenten dificultats per assolir els aprenentatges. Amb la mateixa finalitat d'atenció a la diversitat de necessitats educatives dels alumnes de l'etapa d'educació secundària obligatòria, els centres han de prioritzar la dedicació de les hores de professorat que estiguin disponibles per ajustament dels horaris personals, un cop cobertes les prescripcions curriculars dels diferents ensenyaments del centre. Les hores de professorat per atendre la complexitat dels alumnes no poden usar-se per disminuir simplement la ràtio alumnes/grup de manera generalitzada sense cap altre criteri.

B.1. Mesures de reforç dels aprenentatges

Les mesures de reforç són activitats addicionals d'ensenyament i aprenentatge dels coneixements de les diferents matèries del currículum, que faciliten als alumnes l'aprenentatge dels continguts programats per al grup classe, amb una metodologia adequada al seu estil d'aprenentatge o als seus coneixements previs de la matèria.

S'han de planificar mesures de reforç per als alumnes que presenten dificultats per a l'assoliment dels continguts curriculars d'alguna o algunes de les matèries en els diferents cursos de l'etapa, i es detecti que les estratègies emprades en la programació de l'aula ordinària són insuficients.

També s'han de planificar mesures de reforç dels aprenentatges per als alumnes que inicien l'etapa d'educació secundària obligatòria i presenten mancances en l'assoliment de les competències i els objectius de l'etapa d'educació primària.

Les mesures de reforç inclouran normalment els continguts curriculars de les matèries en les quals l'alumne o grup d'alumnes tinguin dificultats, i s'impartiran amb una metodologia que tingui en compte les dificultats dels alumnes i n'estimuli les capacitats, la motivació i, tant com es pugui, l'èxit a l'aula ordinària. De vegades, per a alguns alumnes és adequat que les activitats de reforç es portin a terme prèviament a la realització de les activitats a l'aula ordinària. Amb aquesta anticipació es facilita la seva participació en el grup classe i es millora la seva motivació per assolir els objectius que s'hi proposen. L'assistència d'un determinat alumne a activitats de reforç pot ser temporal o al llarg de tot el curs.

B.2. Mesures d'ampliació d'aprenentatges

Les mesures d'ampliació d'aprenentatges consisteixen en estratègies i activitats dissenyades per als alumnes amb més capacitat i/o més facilitat en determinades matèries. Aquestes mesures poden concretar-se en activitats d'ampliació del currículum d'una o diverses matèries, i prioritzar la connexió entre diferents disciplines o el tractament de temes no inclosos en la programació o bé introduint continguts i objectius de cursos superiors. Aquestes mesures poden incloure també activitats d'enriquiment instrumental o entrenament metacognitiu, consistents a ensenyar a gestionar millor els recursos cognitius, especialment les estratègies d'aprenentatge.

C. Programes de diversificació curricular

1. Finalitats

Els programes de diversificació curricular tenen com a finalitat afavorir que els alumnes que ho requereixin puguin assolir els objectius i les competències bàsiques de l'etapa i obtenir el títol de graduat en educació secundària obligatòria mitjançant una organització de continguts i matèries del currículum diferent a l'establerta amb caràcter general i una metodologia específica i personalitzada.

2. Organització

Aquests programes comporten una organització curricular diferent i, eventualment, un horari de permanència al centre també diferent, ja sigui perquè comparteixen l'escolaritat ordinària amb altres activitats externes al centre o perquè els centres organitzen altres activitats en altres espais.

El Departament d'Ensenyament estableix també convenis amb ajuntaments i altres ens locals i institucions per al desenvolupament dels programes que comportin la realització d'activitats d'aplicació pràctica subjectes a avaluació fora del centre.

El que actualment es coneix amb el nom de “aules obertes” i “projectes singulars” s’han de considerar formes organitzatives i metodològiques dels programes de diversificació curricular.

3. Modalitats

Els centres poden organitzar programes de diversificació curricular de dues modalitats:

- Modalitat A: són els que es desenvolupen totalment en el centre educatiu.
- Modalitat B: són els que estan gestionats pel centre educatiu, però en què l’alumne/a cursa una part o la totalitat de l’àmbit pràctic amb activitats externes al centre. L’horari d’aquestes activitats externes ha de ser com a màxim el 40% de l’horari lectiu.

4. Alumnes

Hi poden participar els alumnes que, pel fet de presentar dificultats generalitzades d’aprenentatge i un baix nivell de competències en la majoria de matèries, tenen compromès l’assoliment dels objectius de l’etapa i que compleixen, a més, un dels requisits següents:

- Alumnes que en acabar de cursar quart curs de l’ESO no compleixen els requisits de titulació.
- Alumnes a partir del tercer curs d’educació secundària obligatòria, que només es poden incorporar als programes de diversificació després de l’oportuna avaluació i a proposta de l’equip docent, una vegada escoltat el seu parer i el dels seus pares o tutors legals.
- Alumnes que, havent cursat el segon d’ESO, no estan en condicions de passar a tercer i ja han repetit un curs a l’etapa. Com els del punt anterior, aquests alumnes només es poden incorporar als programes de diversificació prèvia avaluació i a proposta de l’equip docent, un cop escoltat el seu parer i el dels seus pares o tutors legals.

En tot cas, la incorporació en un programa de diversificació curricular és voluntària, per la qual cosa requereix l’acceptació tant de l’alumne/a com dels seus pares o tutors legals.

La participació en les activitats previstes en aquests programes s’ha de presentar als alumnes com una oportunitat per millorar els seus aprenentatges i assolir les competències bàsiques i, per tant, s’ha de requerir el compromís d’aprofitar l’oportunitat que se’ls ofereix. Així mateix, han de poder-s’hi incorporar en qualsevol moment del curs.

5. Durada

Els programes de diversificació curricular tenen una durada d'un o dos cursos escolars en funció de les circumstàncies dels alumnes que hi participen.

- Per als alumnes que s'hi incorporen en acabar el segon curs de l'ESO i per als alumnes que s'hi incorporen durant el tercer curs de l'ESO tindran una durada de dos cursos.
- Per als alumnes de quart d'ESO que han cursat tercer i ja han repetit una vegada a l'etapa, el programa serà d'un curs, o bé s'incorporaran directament al segon curs del programa en cas que aquest tingui efectivament una durada de dos cursos.
- Per als alumnes que s'hi incorporen en acabar de cursar quart d'ESO, la durada del programa serà d'un any.

Amb caràcter general, la incorporació a un programa de diversificació curricular ha de respectar els límits d'edat establerts en la normativa vigent per a l'escolarització obligatòria.

6. Disseny

Els centres han de dissenyar els programes de diversificació curricular amb la finalitat de facilitar l'assoliment dels objectius i les competències bàsiques de l'etapa i l'obtenció del graduat en educació secundària obligatòria. A aquest fi hauran d'aplicar una metodologia didàctica funcional i una organització dels continguts i les activitats d'aprenentatge globalitzada, fomentar el treball cooperatiu, així com incorporar les TAC com a eina d'aprenentatge de les matèries.

Es procurarà reduir el nombre de professors de tal manera que un mateix professor imparteixi continguts de més d'una matèria, de manera interdisciplinària. Els professors que imparteixin els programes de diversificació curricular han de ser prioritàriament professors amb experiència docent i amb estabilitat en el centre.

Els programes han d'abastar dos cursos, sens perjudici de la menor durada que tenen per als alumnes que s'hi incorporen un cop han cursat quart d'ESO. Per a cada curs cal especificar la relació dels continguts que es desenvoluparan en cadascun dels àmbits (vegeu el punt 7 següent), amb l'especificació de l'assignació horària i el lloc de realització de les activitats, la metodologia i materials utilitzats per impartir-los, l'especialització dels professors que els impartiran i altre personal que hi participi, i els criteris d'avaluació que s'aplicaran, amb indicació del nivell d'assoliment necessari per a l'obtenció del títol de graduat en educació secundària obligatòria.

Tots els programes de diversificació curricular han d'especificar:

- Principis pedagògics, metodològics i d'organització.
- Criteris i procediments d'assignació dels alumnes.
- Criteris organitzatius (d'agrupament d'alumnes, espais, horaris i utilització de recursos materials).

- Programació didàctica dels àmbits.
- Programació didàctica de les matèries no integrades en àmbits (concreció d'objectius, continguts i criteris d'avaluació).
- Criteris d'acreditació per als alumnes.
- Criteris i procediments per a l'avaluació i revisió del programa de diversificació curricular.

7. Estructura

Els programes de diversificació curricular s'estructuren en tres àmbits, que han d'incloure els aspectes bàsics recollits al web "[Currículum i organització](#)" a: Àmbits > Atenció a la diversitat > Programes diversificació curricular. Aquests àmbits són:

- Àmbit de caràcter lingüístic i social: inclou els aspectes bàsics corresponents a les matèries de ciències socials, geografia i història, educació per a la ciutadania i els drets humans, llengua catalana, llengua castellana i, si escau, la primera llengua estrangera.
- Àmbit científic i tecnològic: inclou els aspectes bàsics corresponents a les matèries de matemàtiques, ciències de la naturalesa i tecnologies.
- Àmbit pràctic: consisteix en activitats estructurades de caràcter pràctic i funcional que promoguin l'adquisició de les habilitats personals necessàries per a la vida adulta i professional. Al mateix temps es desenvoluparan activitats que contribueixin a l'orientació professional dels alumnes.

Els programes de diversificació curricular es podran desenvolupar per mitjà de projectes interdisciplinaris. L'alumne o alumna ha de cursar, a més, un mínim de tres matèries amb el grup ordinari, si cal amb adaptacions de la programació ordinària. Aquestes matèries les decideix el centre educatiu en funció de les característiques de l'alumne/a i d'acord amb els criteris següents:

- En tots els casos la primera llengua estrangera, quan no s'hagi optat per integrar-la en l'àmbit corresponent, i l'educació física.
- Les matèries del currículum comú no incloses en els àmbits i, si escau, les matèries optatives.

En els centres s'han d'establir els àmbits i les persones responsables de l'elaboració de la programació didàctica de cada un dels àmbits, que normalment coincidiran amb els que tenen la responsabilitat de la programació de les matèries que s'hi integren.

A tall orientatiu, l'horari setmanal del programa de diversificació curricular, d'un total de 30 hores, s'ajustarà als criteris següents:

- Tutoria: d'1 a 2 hores.
- Matèries del currículum a l'aula ordinària: de 5 a 7 hores.

- Matèries específiques organitzades entorn dels àmbits: d'11 a 13 hores.
- Àmbit pràctic: de 10 a 12 hores.

8. Tutoria

Per tal d'afavorir una tutoria de caràcter més individualitzat i continu, la tutoria dels alumnes es distribuirà de la manera que es consideri pertinent en el centre entre els professors que imparteixen la docència al grup. En tot cas, un dels tutors farà la coordinació de l'equip docent. Convé que el tutor/a de cada alumne/a sigui el mateix durant els dos anys del programa i disposi d'assessorament psicopedagògic especialitzat.

9. Avaluació

L'avaluació dels alumnes que cursin un programa de diversificació curricular té com a referent les competències bàsiques i els objectius de l'educació secundària obligatòria, així com els criteris d'avaluació específics del programa.

L'avaluació ha de ser, com la de la resta d'alumnes del centre, contínua i, alhora, global i diferenciada segons els diferents àmbits, projectes interdisciplinaris i matèries del programa. Quan el progrés de l'alumne no respongui als objectius previstos en el programa de diversificació curricular corresponent, es prendran les mesures educatives pertinents.

En qualsevol dels dos cursos del programa de diversificació curricular els alumnes poden fer activitats extraordinàries, destinades a possibilitar la recuperació dels àmbits, projectes interdisciplinaris o matèries amb qualificació negativa, i ho faran en els mateixos termes plantejats amb caràcter general.

Els professors del programa han de fer un seguiment individualitzat de l'activitat de cadascun dels alumnes i disposar d'un registre de l'evolució dels seus aprenentatges. Així mateix, atès el necessari compromís que s'ha d'establir amb els alumnes en relació amb la seva participació en el programa de diversificació curricular com una oportunitat per a la millora dels seus aprenentatges i de les competències bàsiques, caldrà que l'autoavaluació dels alumnes mateixos esdevingui un element clau en el seu procés d'aprenentatge. Caldrà incidir especialment en hàbits i valors com l'assistència regular a classe, la puntualitat, la correcció en el tracte amb els altres, la responsabilitat, l'ordre, la constància i la iniciativa. El centre ha de determinar els professors que faran el seguiment dels alumnes que facin activitats pràctiques fora del centre.

L'avaluació la fa l'equip docent que imparteixi ensenyaments als alumnes del programa, coordinat pel tutor/a del grup. Les decisions derivades de l'avaluació es prendran de manera col·legiada, d'acord amb allò que, per a aquests programes, es determini en el projecte educatiu.

Per a l'avaluació, el professor del programa ha d'aportar la informació corresponent a les activitats que l'alumne desenvolupi i el professor dels grups ordinaris ha d'aportar la informació corresponent a les activitats que desenvolupi amb el seu grup classe.

Si en finalitzar el primer curs del programa de diversificació curricular l'equip docent considera que l'alumne o alumna ha assolit en grau suficient els objectius i les competències bàsiques i sempre que aquesta mesura afavoreixi el seu desenvolupament escolar i personal, l'equip docent pot decidir que faci el quart curs d'educació secundària obligatòria seguint el currículum general a l'aula ordinària, si cal amb adaptacions o ajustaments de la programació general o mesures de reforç.

L'alumne/a que en acabar el programa no estigui en condicions d'obtenir el títol de graduat en educació secundària obligatòria i compleixi els requisits d'edat establerts en l'article 19 del Decret 143/2007, de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria, pot romandre un curs més en el programa.

Sens perjudici del que s'indica al paràgraf anterior, els alumnes poden incorporar-se als programes de qualificació professional inicial (PQPI) si compleixen els requisits d'accés establerts.

10. Titulació

L'alumne/a dels programes de diversificació curricular obté el títol de graduat en educació secundària obligatòria si supera tots els àmbits i matèries que integren el programa. També pot obtenir el títol l'alumne/a que, havent superat els tres àmbits, tingui avaluació negativa d'una o dues matèries, o excepcionalment de tres, sempre que a criteri de l'equip docent hagi assolit les competències bàsiques i els objectius de l'etapa.

11. Recursos

El Departament d'Ensenyament posa a disposició dels professors i alumnes de programes de diversificació curricular un entorn virtual específic ([Kampus](#)) per tal de facilitar el treball en TIC i possibilitar l'intercanvi entre programes de diferents instituts.

D. Plans individualitzats

En l'educació secundària obligatòria no es concedeixen exempcions de matèries. Si cal, s'aplicaran plans individualitzats.

S'ha d'elaborar un pla individualitzat per a un alumne/a (article 6.3 de l'[Ordre EDU/295/2008](#)) quan es consideri que per al seu progrés són insuficients les adaptacions incorporades a la programació ordinària i les mesures de reforç o ampliació previstes. El pla individualitzat recull el conjunt d'ajudes, suports i adaptacions que l'alumne/a pugui necessitar en els diferents moments i contextos escolars.

La comissió d'atenció a la diversitat o òrgan equivalent del centre ha de promoure les mesures d'informació general, ajuda i assessorament al tutor/a coordinador/a del pla i a l'equip de professors per a la seva elaboració i aplicació.

La proposta d'elaborar un pla individualitzat pot sorgir d'un dictamen d'escolarització, d'un informe psicopedagògic o a demanda d'un tutor/a o qualsevol altre professor/a de l'equip docent si identifiquen que per al progrés d'un determinat alumne/a no són suficients les mesures ordinàries d'atenció a la diversitat planificades per al centre en general o per al seu grup classe en particular. L'elaboració d'un pla individualitzat s'ha

de fer sempre des de la perspectiva inclusiva i pot requerir la revisió de com s'organitzen els recursos disponibles de l'aula i del centre.

Hi ha orientacions i informació complementària per a la seva elaboració al web "[Currículum i organització](#)" a: Àmbits > Atenció a la diversitat > Plans individualitzats.

El pla individualitzat ha d'incloure els interessos i capacitats de l'alumne/a i les expectatives de la família per anar construint l'itinerari formatiu al llarg de l'etapa i facilitar l'orientació en finalitzar-la.

Es pot finalitzar un pla individualitzat en qualsevol moment i abans del temps inicialment previst, a proposta del tutor/a de l'alumne/a o del coordinador/a del pla i amb l'acord de l'equip que el porta a terme, i escoltada la família. Si és a demanda dels pares, mares o tutors legals, la comissió d'atenció a la diversitat del centre estudia la sol·licitud raonada de la família, i el tutor/a-coordinador/a informa el director/a de la conveniència de continuar o no amb el pla individualitzat de l'alumne/a. La decisió motivada de finalitzar anticipadament un pla individualitzat l'ha de prendre i signar el director/a, hi ha de constar el coneixement de la família i es farà constar en el document del pla i en l'expedient acadèmic de l'alumne/a.

Per a alumnes amb altes capacitats intel·lectuals i elevat rendiment acadèmic, identificats mitjançant una avaluació psicopedagògica, per als quals les mesures d'ampliació previstes no hagin estat suficients, també es podran proposar plans individualitzats que comportin la reducció de la durada de l'etapa. Una vegada preparat un pla individualitzat d'aquestes característiques, la direcció del centre ha de demanar-ne l'autorització per aplicar-lo. Amb aquests efectes, ha de trametre als serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, al Consorci d'Educació, la documentació següent:

- a) Sol·licitud signada pel pare, mare o tutors legals de l'alumne o alumna.
- b) Documentació acreditativa de les causes que motiven la petició.
- c) Proposta de pla individualitzat elaborat pel centre (amb la col·laboració de l'EAP, si escau).

El director o directora dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, la gerència del Consorci d'Educació, trametran tota la documentació, acompanyada d'un informe de la Inspecció d'Educació, a la Direcció General d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat, que emetrà la resolució adient i la trametrà al centre educatiu. El centre ha de notificar-la per escrit al pare, mare o tutors legals de l'alumne/a. Contra la resolució es pot interposar recurs d'alçada en el termini d'un mes davant la consellera d'Ensenyament.

Hi ha orientacions i informació complementària a la publicació [Guia per a famílies d'infants i joves amb altes capacitats intel·lectuals](#).

E. Programes de diversificació curricular específics per a alumnes amb inadaptació al medi escolar i risc d'exclusió social (unitats d'escolarització compartida — UEC)

1. Definició i objectius

Aquests programes tenen per finalitat prestar atenció educativa, complementant la que ofereixen els centres educatius, als alumnes d'ESO que presenten problemes de

comportament i conductes agressives, absentisme i rebuig escolar, trets d'inadaptació social i risc de marginació.

L'objectiu d'aquests programes és afavorir l'assoliment de les competències bàsiques de l'etapa i l'obtenció del títol de graduat en educació secundària obligatòria, amb una metodologia que motivi els alumnes, retornant-los la confiança en les possibilitats d'èxit personal, reforçant els seus aprenentatges i evitant l'abandó escolar.

Aquests programes, que es desenvolupen en unitats d'escolarització compartida (UEC), tenen una organització on els continguts propis de l'etapa es treballen en relació amb activitats de tipus pràctic vinculades amb diferents oficis.

2. Alumnes i derivació

Poden incorporar-se a aquests programes els alumnes de 3r i 4t d'ESO, o alumnes que tinguin com a mínim 14 anys i no més de 16, que presentin els trets esmentats en el punt 1 anterior, quan les mesures d'atenció a la diversitat dins el centre educatiu hagin resultat insuficients.

La derivació a la UEC forma part del procés d'atenció individualitzada a l'alumne quan s'han esgotat totes les actuacions possibles a fer en el centre. La proposta de derivació, que és responsabilitat del director del centre educatiu, ha de seguir aquest procediment:

- a) Proposta escrita del tutor/a a la comissió d'atenció a la diversitat. o, en el seu defecte, a l'òrgan de l'equip directiu que hagi establert el centre.
- b) Si la proposta és acceptada, i amb coneixement de la titularitat del centre si escau, el director/a del centre la trasllada a la Inspecció d'Educació juntament amb un informe de l'equip d'assessorament i orientació psicopedagògica (EAP) o del professor/a d'orientació educativa i l'acord escrit dels pares o tutors legals de l'alumne/a.
- c) La Inspecció emet un informe valoratiu sobre aquesta proposta i trasllada l'expedient sencer a la direcció dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, a la gerència del Consorci d'Educació.
- d) La direcció dels serveis territorials (a Barcelona, la gerència del Consorci) resol motivadament sobre la proposta a partir dels informes esmentats i de la disponibilitat de places de les UEC i tramet còpies autenticades d'aquesta resolució al director/a del centre educatiu on està escolaritzat l'alumne/a i al responsable de la UEC on serà derivat.

Els informes que elabora el tutor/a de l'alumne en el centre s'han de referir a:

- Motius pels quals el tutor/a proposa l'escolarització en una UEC.
- Actuacions prèvies a la proposta, dutes a terme al centre a fi de donar resposta educativa a les necessitats específiques de l'alumne/a.
- Incorporació d'un document signat pel pare, mare o tutor legal, on consti que se'ls ha informat i estan d'acord amb la mesura proposada.

Els informes de l'EAP o del professor/a d'orientació educativa s'han de referir a:

- Valoració psicopedagògica de l'alumne/a.
- Aspectes que cal prioritzar per compensar les dificultats d'adaptació escolar de l'alumne/a.
- Justificació de la conveniència d'assistir a la UEC.

3. Estructura i característiques dels programes

L'estructura d'aquests programes és la mateixa que la de la resta dels programes de diversificació curricular. Les activitats que faci un determinat alumne/a podran respondre a un o més dels àmbits que integren els programes: àmbit lingüístic i social, àmbit científic i tecnològic, i àmbit pràctic, en funció de si un alumne/a assisteix a la UEC a temps total o compartit amb el centre educatiu.

L'atenció educativa que ha de desenvolupar la UEC es concreta en un projecte que ha d'explicitar:

- Els àmbits curriculars que s'hi treballen i les programacions corresponents, amb els objectius, l'organització i la metodologia, criteris de seguiment i d'avaluació dels aprenentatges de l'alumne.
- La distribució horària de les activitats de l'alumne, fent-hi constar els professionals que impartiran les activitats.
- L'acció tutorial planificada.
- La planificació de les sessions de coordinació amb els professors del centre educatiu per tal de fer el seguiment acadèmic i l'avaluació dels alumnes.

L'atenció personalitzada a l'alumne/a inclourà els aspectes següents:

- El reforç dels aprenentatges instrumentals i el suport emocional i afectiu dels alumnes, en un entorn més reduït i amb una organització i un funcionament molt més flexibles que els del centre educatiu.
- L'acció d'orientació personal planificada per tal d'aconseguir la implicació dels alumnes en el seu procés formatiu i per afavorir l'adequació de la seva transició a la vida adulta en entorns normalitzats, ja sigui en programes de formació o mitjançant la inserció al món laboral.
- L'itinerari formatiu dels alumnes a partir de la seva evolució personal, la seva edat, els interessos, les motivacions i les capacitats de l'alumne i el grau d'assoliment dels objectius previstos.

4. Acció tutorial en aquests programes

La tutoria ha de ser compartida entre el tutor/a del centre educatiu i el responsable de l'alumne/a a la UEC, i ha de caracteritzar-se per:

- Donar suport als aspectes psicològics que facilitin el desenvolupament de les habilitats emocionals i socials.
- Orientar l'alumne en l'elaboració del seu projecte de futur, donant-li eines per desenvolupar l'autonomia personal, professional i social.
- Informar i assessorar les famílies dels alumnes sobre aquest procés d'orientació per garantir la seva col·laboració i participació.

5. Seguiment acadèmic, avaluació i acreditació escolar de l'alumne/a que assisteix a les UEC

S'ha de constituir un equip format pel tutor/a de l'alumne/a del centre educatiu, la persona responsable de l'alumne/a a la UEC i, si es considera convenient, un professional de l'EAP o el professor/a d'orientació educativa del centre educatiu, per tal de fer seguiment de l'alumne/a segons el pla individualitzat que s'hagi establert, que ha d'incloure:

- Capacitats que es prioritzen.
- Matèries del currículum que es treballaran.
- Criteris d'avaluació.
- Horari de l'alumne/a.

Els responsables de les UEC han de concretar el pla individualitzat de cada alumne/a a partir de la programació general de la UEC.

El tutor/a del centre educatiu és responsable d'acordar els criteris d'avaluació amb els professors de les diferents matèries del curs on està matriculat l'alumne/a.

El seguiment acadèmic i l'avaluació del progrés de l'alumne/a s'han de fer de manera col·legiada entre el responsable de l'alumne/a a la UEC i el tutor/a designat pel centre educatiu, coordinats per aquest tutor/a del centre i amb una periodicitat com a mínim trimestral. S'aixecarà acta de cada reunió.

En finalitzar cada curs escolar, el tutor/a designat pel centre educatiu serà el responsable de traspasar la informació sobre l'alumne/a a les sessions d'avaluació final del centre educatiu. Aquesta informació es recollirà en les corresponents actes d'avaluació i en els documents oficials de l'alumne/a que corresponguin.

6. Retorn de l'alumne o alumna al centre de procedència

En el moment que es consideri la possibilitat de retorn de l'alumne/a al centre educatiu, s'ha d'instrumentar el procediment següent:

- a) L'equip de seguiment del pla individualitzat de l'alumne/a comunica a les direccions del centre educatiu i de la UEC, respectivament, que l'alumne/a ja pot incorporar-se plenament al centre educatiu i els lliura l'últim informe de seguiment i l'avaluació corresponent.
- b) El director/a del centre educatiu comunica als pares i a la Inspecció el retorn del seu fill/a i alumne/a, respectivament.
- c) La Inspecció ho comunica a la direcció dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, a la gerència del Consorci d'Educació perquè en quedi constància.

F. Alumnes que simultaniegen l'ESO amb estudis de música o de dansa

Als alumnes d'ESO que, pel fet de cursar estudis de música o de dansa, sol·licitin no cursar les matèries optatives i/o educació física i/o música se'ls podrà aplicar un pla individualitzat consistent en la convalidació o el reconeixement d'aquestes matèries segons el procediment que s'especifica en els documents, "Simultaneïtat d'estudis d'ESO o de batxillerat amb estudis de música" i "Simultaneïtat d'estudis d'ESO o de batxillerat amb estudis de dansa".

G. Alumnes d'ESO amb dedicació significativa a la pràctica de l'esport

G.1. Centres educatius d'especial atenció a la pràctica esportiva

En el marc dels acords establerts entre el Departament d'Ensenyament i la Secretaria General de l'Esport, els centres que pertanyen a la xarxa de centres educatius d'especial atenció a la pràctica esportiva poden desenvolupar projectes de centre que incloguin adaptacions del currículum de la matèria d'educació física i/o de les matèries optatives per a alumnes de l'etapa d'ESO.

Per sol·licitar l'autorització d'aquests projectes en centres que pertanyen a la xarxa de centres educatius d'especial atenció a la pràctica esportiva, la direcció del centre trametrà a la direcció dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, a la gerència del Consorci d'Educació la proposta de projecte elaborada pel centre, en la qual caldrà especificar els continguts i objectius de la matèria d'educació física i/o de les matèries optatives que, a parer del centre, haurien de ser suprimits o modificats als alumnes d'especial atenció a la pràctica esportiva. La direcció dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, la gerència del Consorci d'Educació trametraran la documentació, amb informe de la Inspecció d'Educació, a la Direcció General d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat, perquè dicti resolució. En el cas d'alumnes que tinguin un currículum diferent a l'establert en el projecte autoritzat, el centre ha d'elaborar un pla individualitzat.

G.2. Alumnes amb dedicació significativa a l'esport en altres centres

Els alumnes amb dedicació significativa a l'esport avalada pel Consell Català de l'Esport, matriculats en centres que no pertanyin a la xarxa de centres educatius d'especial atenció a la pràctica esportiva, poden sol·licitar a la direcció del centre educatiu que se'ls apliqui un pla individualitzat que inclogui el reconeixement de la matèria d'educació física i d'algunes o totes les matèries optatives per a alumnes de l'etapa d'ESO.

En aquest pla individualitzat caldrà adjuntar-hi la documentació següent:

- Sol·licitud signada pel pare, mare o tutors legals de l'alumne/a.
- Certificat del Consell Català de l'Esport (av. dels Països Catalans, 12. 08950 - Esplugues de Llobregat). Els alumnes poden obtenir aquest certificat quan siguin esportistes que figuren en el programa de tecnificació (ARC) de la federació catalana corresponent.

El director o directora del centre educatiu ha de fer estudiar la petició de pla individualitzat a la comissió d'atenció a la diversitat del centre o òrgan equivalent, que ha de procedir d'acord amb el que tingui establert per a la resta de plans individualitzats. Atès el motiu de la sol·licitud, el pla individualitzat haurà d'especificar els continguts i/o objectius de les matèries optatives que, a parer del centre, haurien de ser suprimits o modificats per a l'alumne o alumna, i deixar constància del reconeixement de la matèria d'educació física. El pla serà aprovat pel director o directora del centre.